

Nr 12

Detsember 2008

TÄHKE

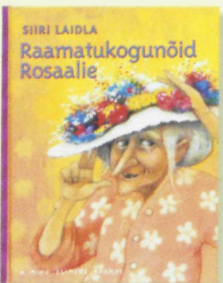

WWW.LASTEKAS.EE

WWW.TAHEKE.DELFI.EE

T taas on käes detsember ja jõulud koputavad uksele. Jõuluvana ja tema ustav abiline põhjapöder Lembit on taas liikvel. Sedapuhku on neil õnnestunud kuskilt auto hankida ja kingid sõiduki katusele hiivata. Autosõit on ajavõit!

Paraku hakkab jõuluõhtul ootamatult laia lund sadama ning mootor ütleb üles. Põhjapöder Lembit ronib auto kapoti alla mootorit vaatama, samal ajal kui tema kaaslane rahutult autos niheleb. Lõpuks ei pea jõulumees enam vastu ja hüüab Lembitule...

Mida jõuluvana hüüab?

Saada oma vastus enne 19. detsembrit meiliaadressile taheke@taheke.ee või lahtisel postkaardil adressile Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn. Vastusele lisa kindlasti oma nimi, vanus ja aadress!

Parimatele vastajatele on auhinnaks Siiri Laidla raamat „Raamatukogunõid Rosaalie“ kirjastuselt Tänapäev ja liikuvate piltidega raamat „Lumetäpsud leiavad kirja“ kirjastuselt Varrak.

Eelmine kord tahtsime teada, mida Keegi lehehunnikust Triinu-Marile ütleb.

Võiduvastused:

„Oh sa krõbe sink! Lõhkusid mu maja ära!“

Anna-Liisa Säask, 9 a,
Suure-Jaani

„Tere tulemast minu püramiidi!“

Madis Järve, 8 a

„Mis sa röömustad? Ma olen tont!“

Laura Kranich, 10 a, Harjumaa

Anna-Liisa ja Laura saavad auhinnaks Kate DiCamillo raamatu „Tiiger virgub“ ja Madis Järve Hannele Huovi raamatu „Urbo ja Turbo jõulud“.

Lego auhinnad

Renee Zirk, Saku
Niklas Laur, Tallinn
Kristjan Kukk, Viljandi

Oliver Kiveste, Tartumaa
Steven Pikas, Elva

Palju õnne võitjatele!

Kõik auhinnad saab kätte posti teel.

Joonistanud Hillar Mets

SISUKORD

Kass hakkab jõuluvanaks <i>Andrus Kivirähk</i>	4
Jõuluõhtul <i>Jaanus Vaiksoo</i>	6
Jõululuulet <i>Wimberg jt.</i>	7
Jaanuse jõulud <i>Peeter Sauter</i>	8
Metsapere ootab jõuluvana <i>Ivo Ploom</i>	10
Jõulusalmid <i>Merike Lillo, Milvi Panga</i>	11
Aastaajad <i>Paul-Eerik Rummo</i>	12
Ohhoo! <i>Kes on piparkoogimaanid?</i>	14
Rütmisalm <i>Lüli Remmel</i>	16
Meisterdus <i>Mari Viik</i>	18
Võistlus <i>Aastaajad meie Euroopa kodus.</i>	20
Nali	22
Arva ära!	23
Lego	24

TÄHEKE

SA Kultuurileht lasteajakiri
ASITATUD JAANUARI 1990 - II TRIMKORDIKUUS

Toimetuse aadress:
Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn
taheke@taheke.ee
Telefon 646 3697

Peatoimetaja Ilona Martson
Kunstiline toimetaja Priit Rea
Makett Dan Mikkin

Tähekest saab tellida otsekorralduslepinguga
www.tellimine.ee
telefon 617 7717

Esikaane on joonistanud Ülle Meister.

TÄHEKEST TOETAB EESTI KULTUURKAPITAL

PARIMAD AASTAAEGADE JONISTAJAD SELGUNUD!

Täheke ja Euroopa Parlamendi Eesti infobüroo korraldasid sügisel kolmandat korda suure joonistusvõistluse „Aastaajad meie Euroopa kodus“. Tänavu oli võistlusel taas rekordarv osalejaid: üle 3500 noore kunstniku.

30 parimat selle võistluse tööd ilmuvad Euroopa Parlamendi Eesti infobüroo lauakalendris ning Tähekele lehekülgedelt 20–21 leiab ka nende autorite nimed. Kõige noorem kalendrisse pääsenud pildi autor on kolmeaastane Johanna Teelahkme lasteaiast.

Lisaks on jaanuari lõpuni Tallinnas Euroopa Liidu majas avatud näitus paarisajast parimast tööst.

Joonistanud Janely Havi,
6 a, Tallinna lasteaiast
Vikerkaar

ARVAMUSLUGUDE KONKURSS

Elva gümnaasium koos ajakirjadega Täheke ja Mea Laps kuulutab välja 3. ja 4. klassi õpilastele kooliteemaliste arvamuslugude konkursi. Ootame lugusid järgmistel teemadel: „Õpitud tarkused on minu varandus“, „Vahetund puhkamiseks või möllamiseks?“, „Üksteise suhtes oleme sõbralikud“, „See toit või krõpsud – kumma valid koolilõunaks?“, „Huvitegevus pärast tunde on huvitav tegevus“.

Hinnatakse õpilase oskust arutada teema üle ja sõnastada oma arvamus. Samuti on oluline pakkuda esitatud probleemidele lahendus.

Tööd palutakse esitada trükitud kujul. Igale tööle tuleb märkida märgusõna ning lisada kinnine ümbrik autori ess- ja perekonnanime, klassi, kooli ja juhendaja nime ning kontaktandmetega. Võistlustööd palume saata aadressil Elva gümnaasium, Tartu mnt 3, Elva 61505, Tartumaa. Viimane postituskupäev on 16. detsember 2008.

Andrus Kivirähk

Kass hakkab jõuluvanaks

Sel aastal oli kassil kindel plaan hakata jõuluvanaks.

Juba sügisel asus ta tegema ettevalmistusi. Ta näppas kapist valge lõngakera ja heegeldas sellest endale habeme. Ema punane villasokk sobis suurepäraselt jõuluvana mantliks, tuli ainult pea ja käte jaoks augud sisse lõigata. Joosepi kindast sai jällegi imeilusa tutimütsi. Ja saapaid kassil vaja ei läinudki, sest mantel oli nii pikk, et küüned ei paistnud välja.

Kingitustega oli natuke nuputamist, sest kass ei teadnud, mida jõuluvana tavaliselt inimestele kingib. Aga ta andis oma parima ja kott sai pakke täis.

Jõululaupäevaks oli kõik valmis. Kui õues pimedaks läks, pani kass mantli selga, sidus habeme ette ja sikutas kingikoti õlale. Siis läks ta ukse taha ja koputas.

„Jaa, palun! Sisse!” kostis vastuseks.

Kass marssis tuppa. Kuusepuul põlesid küünlad ja laud oli täis piparkooke ning mandariine. Isa, ema ja Joosep istusid diivanil ja põrnitsesid jahmunult külalist. Nii pisikest jõuluvana polnud nad veel mitte kunagi näinud.

Kass ei hoolinud pererahva üllatusest, kargas toolile ja hüüdis:

„Tulin kaugelt põhjamaalt, põhjapödrad saani ees! Kas siin peres häid lapsi ka on?”

Joosep noogutas ettevaatlikult pead.

„Tore!” kiitis kass. „Kohe hakkame kinke jagama!”

Ta võttis kotist esimese paki.

„See on isale!”

Isa tõusis püsti, luges salmi ja sai kingituse kätte. Ta harutas selle kiiresti lahti.

„Mis asi see on?” küsis ta imestunult.

„See on puhas liiv,” seletas kass. „Sinna peale saab pissida.”

Isa oli väga juhmi näoga, aga tänas siiski viisakalt. Kass koukis kotist teise paki.

„Nüüd on ema kord jõuluvanale salmi öelda!” teatas ta. Ema astus lähemale ja laulis jõululaulu. Kass võngutas mantli all saba.

„Tubli tüdruk!” lausus ta. “Ole lahke, see kink on sulle!”

Ema tegi paki lahti. Selle sees oli surnud hiir. Ema hakkas karjuma ja põgenes kööki. Koer, kes oli sinna kinni pandud, et ta jõuluvana peale haukuma ei hakkaks, pääses lahiti, tormas elutuppa ja kargas kassile kallale.

„Ma olen jõuluvana!” karjus kass, aga koer ei kuulnud. Kass hüppas kuuse otsa ning põgenes õhuakna kaudu aeda.

„Aga mina ei saanudki kinki!” kisendas Joosep. “Appi! Jõuluvana, tule tagasi!”

Õnneks koputati just sel hetkel jälle uksele ja saabus päris jõuluvana ehtsa kingikotiga. Nii et kokkuvõttes laabus kõik päris kenasti.

Aga kass lõõtsutas samal ajal aias, raagus tikripõõsa all. Vares keksis lähemale ja silmitses kartlikult punase mantliga looma.

„Mis sa jõllitad?” küsis kass. “Tere tuleb öelda!”

„Tere, hernehirmutis!” ütles vares.

„Ma ei ole hernehirmutis, ma olen jõuluvana!” turtus kass. “Kas sa pole enne jõuluvana näinud?”

„Ei ole,” tunnistas vares häbelikult.

Kassil hakkas rumalast linnust kahju.

„Jõuluvana toob headele lastele kinke,” ütles ta. “Näed, siin on sinu pakk. Palun!”

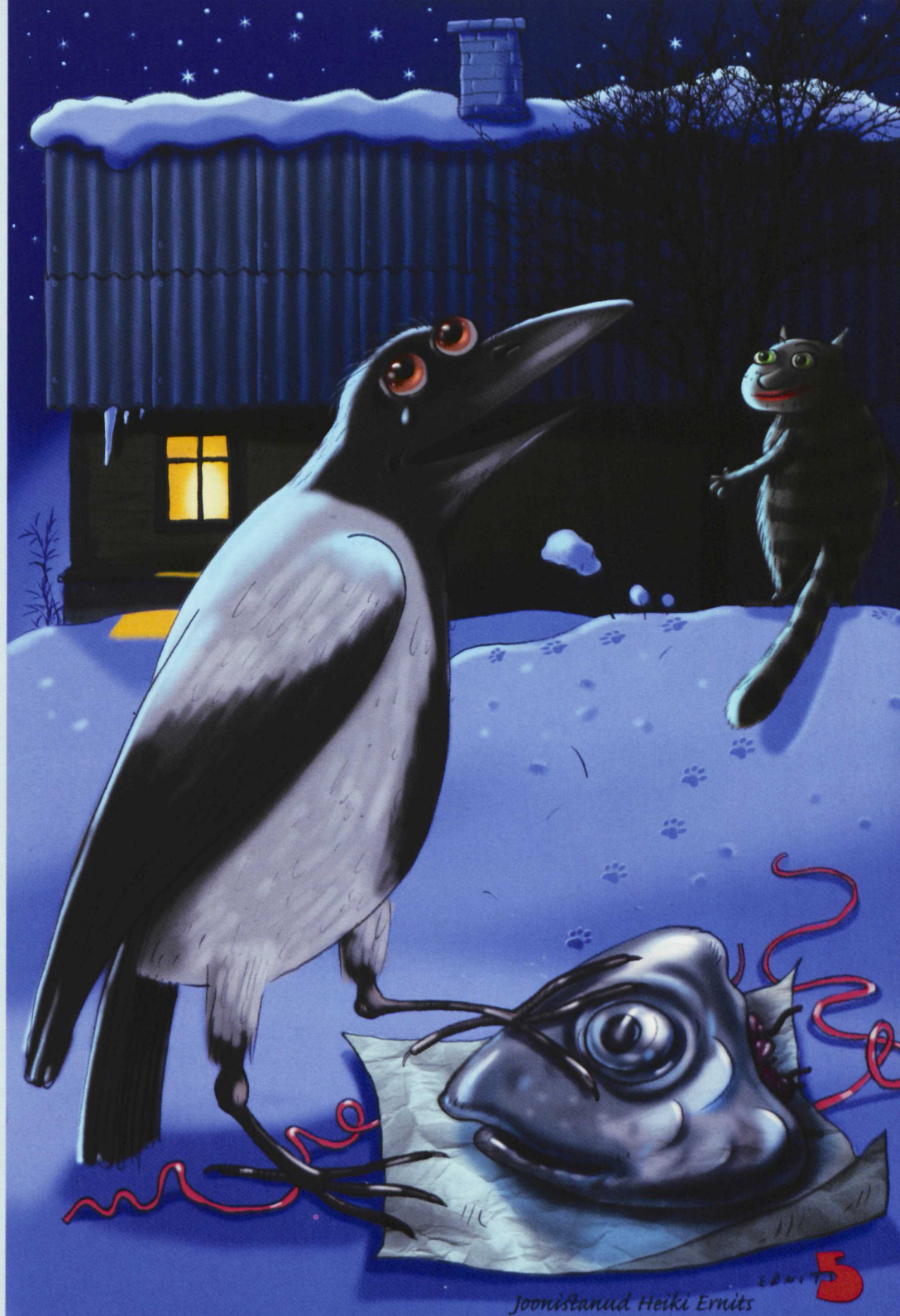
Ja ta ulatas varesele Joosepi jaoks mõeldud kingi.

Vares nokkis paberi puruks. Paki sees oli heeringapea. Varesel tuli suurest rõõmust pisar silma.

„Suur tänu, jõuluvana!” tänas ta. „Mul oligi kõht tühi!”

„Võta heaks,” vastas kass. „Häid jõule!”

Talle tundus nüüd, et jõuluvana olla on siiski päris tore.

Jaanus Vaiksoo
JÕULUTAADI OOTEL

JÕULUÕHTUL TERVE PERE OOTAS JÕULUVANA:
OOTAS ISA, OOTAS EMA, KOER JA KIRJU KANA,
OOTAS ANTS JA OOTAS KATI, VANAEMA VAIKE,
VANAISA, KIISU NURR NING PESAMUNA VÄIKE.

PIDULAUAD JUBA KAETUD,
METSAST KUUSEKENE SAETUD.
SÄRAKÜÜNLAD SÄRISESID,
VORSTIKESED VÄRISESID.

KÜLL ON MAITSEV, KÜLL ON MAGUS!
SÜLTI, PRAADI – KÕIKE JAGUS.
VERIVORSTID, HAPUKAPSAD ...
KÕHUD TÄIS JA PINGUL VATSAD.

„KUS SIIS ON KÜLL JÕULUVANA?“
KÜSIS NOOR JA KÜSIS VANA.
„ENAM ME EI SOOVI SINKI.
TAHAKSIME JÕULUKINKI!“

ÄKKI KEEGI KRÖBISTAS,
UKSELINKI LÕGISTAS.
UKSE LAHTI TÕMBAS KATI,
UKSEL SEISIS ... UNE-MATI!

KES VEEL TEMA KUTSUS SIIA!
PUJISTAS SILMA UNELIIVA.
EMA-ISA HAIGUTASID,
KOERAD-KASSID MAIGUTASID,
VANAISA PÜHKIS SILMI,
LAPSED NÄGID UNES PILVI.
VANAEMAL KANA KAISUS.
JÕULUD MOKAS, PÜHAD RAISUS!

SIIS KUI SAABUS KESKÖÖTUND,
MAGAS PERE ÕNDSAT UND.
MAANTEEL TORMAS PÕHJAPÕDER,
SAANIS ISTUS LASTE SÕBER –
JÕULUMEEES,
HABE HÄRMAS, SILMAD VEEES.

LÕPUKS KOHAL! HÜPPAS SAANIST,
SAABUS OTSEJOONES TAANIST.
ASTUS TUPPA, HÜÜDIS: „TERE!
KAS SIIN ELAB TEIE PERE?“

KOGU PERE ÄRKAS ÜLES.
VANAEMAL KANA SÜLES,
HAIGUTAS JA HÕÖRUS SILMI –
ON SEE UNES VÕI ON ILMSI?

OTSE NENDE VOODI EES
SEISIS EHTNE JÕULUMEEES!
RÕÖMUSTASID ANTS JA KATI.
KUHU KADUS UNE-MATI?

NÜÜD VAST ALGAS TRALL JA TANTS,
TANTSIS KATI, LAULIS ANTS.
VANAEMA LUGES SALMI,
VANAISA VEERIS VALMI.
KUTSU HAUKUS,
KIISU NÄUGUS,
KANAKENE KAAGUTAS.
ISA LUSTIS,
EMA NAERIS,
PESAMUNA KIIGUTAS.

SÄRAS KUUSK JA TUISKAS LUMI.
PIDU KESTIS HOMMIKUNI.

Aapo Ilves

ANTSU PLAAN

TILLUKESSEL ANTSUL PLAAN ON
SAADA JÕULUKS ESKALAATOR.
TREPP, MIS KÕNDIMIST EI VAJA.
SÕIDUTAB SIND LÄBI MAJA,

HUULIL LÕBUSAD „JUHHEID”.
LAULDES LÄBIKS KORRUSEID.
UNISTADES PATJA PEA
SURUB, UINUB EGA TEA:

JÕULUTAAT ON EAKAS MEES.
SEGI SÕNAD SARNASED
LÄHEVAD NING PAKKI SAAB
EKSKAVAATOR KOPAGA.

Ülle Kütsen

PÄPARKOOK

KAS OSKAD SELETADA ASJA IMELIKKU,
KUIS ERISTADA PIKUPÄKAST PÄKAPIKKU?
KAS ÜKS ON LÜHIKE JA TEINE PIKK,
ÜKS KURVAMEELNE – TEINE ÕNNELIK?

KUI EI TEA VASTUST, MEELT SA ÄRA HEIDA,
SIIN LAHENDUST ON PÄRIS LIHTNE LEIDA.
VIST ONGI LUGU NÕNDAVIISI HOOPIS,
ET ÜKS SÖÖB PIPAR- TEINE PÄPARKOOKI!

Wimberg

LUULE ASEMEL

ARMAS JÕULUVANA, KUULE,
MINULE EI MEELDI LUULE,
SEE ON TÜHIPALJAS PLÄRA –
ÄKKI JÄTAKS SALMI ÄRA?

TANTSIDA VÕIN TANTSU MAHA,
ANEKDOOT KA POLEKS PAHA,
TAHAD, VISKAN KUKERPALLI,
TEHA VÕIN SUL KAS VÕI KALLI!

AINULT LUULET MA EI SALLI.

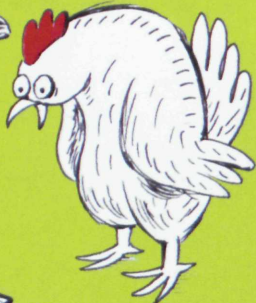

Peeter Sauter

Jaanuse jõulud

Jaanusel on nina ja suu. Täitsa tavalised. Nagu ikka viieaastase poisi nina ja suu. Isa arvab, et Jaanuse nina on liiga tark ja suu liiga rumal. Jaanus pole sellega nõus.

„Kuule, issi,” ütles Jaanus.

„Mis on?” vaatas isa ajalehe tagant üles.

„Sa kirjutad päev otsa töö juures ajalehte ja

kodus loed õhtu otsa samast ajalehest, mida sa oled kirjutanud. Aga lapsega sa üldse ei räägi!”

Isa ei öelnud mitte midagi, aga ta pea vajus ajalehele veel lähemale ja kulm tõmbus kipra.

„Kuule, emme,” ütles Jaanus.

„Jah?” vaatas ema peegli eest Jaanuse poole.

„Sa panid tund aega endale meiki peale ja kleiti selga ja nüüd võtad juba pool tundi seda meiki maha ja kleiti seljast. Kas sul igavaks ei lähe?”

Ema ei vastanud. Ja ei vaadanud enam Jaanuse poole.

Isa ei tahtnud Jaanusega rääkida.

Ema ei tahtnud Jaanusega rääkida.

„Issi,” ütles Jaanus.

„Laps räägib siis, kui kana pissib,” ütles issi ajalehe tagant pead tõstmata.

„Emme,” küsis Jaanus, „millal kana pissib?”

Ema võttis peegli ees meiki maha ja oli vait.

Jaanus vihastas. Ta läks lapse tuppa ja pani pea padja alla. „Enne ma suud lahti ei tee,” mõtles Jaanus, „kuni ma näen, kuidas kana pissib. Näidaku siis seda kana, kui kunagi tahavad, et ma räägiks.”

Sel õhtul oli neil kodus väga vaikne.

„Jaanus,” hõikas ema hommikul, „Jaanus, tule sööma.”

Jaanus tuli ja istus laua taha, aga suud lahti ei teinud. „Jaanus, tee suu lahti ja võta emme eest üks amps,” hoidis ema pudrulusikat Jaanuse ees.

Jaanus tahtis nähvata, et see on rumal ja tüütu vanainimesejutt, mis iga lapse on ammu ära tüüdanud, aga talle tuli meelde, et ta on vihane ja Jaanus surus suu kriipsuks.

„Jaanuse suu on vist kokku kuivanud,” arvas isa endale võileiba tehes. Jaanus surus suu veel

rohkem kokku. Isa läks tööle. Ema läks tööle. Jaanus vaatas televiisorit ja mängis. Ema tuli töölt: „Tere, Jaanus!” Jaanus ei vastanud. Jaanus on ikka alles vihane, mõtles ema. Isa tuli koju, käes lõhnav kuusk. Ta pani kuuse koridorinurka ja hõikas: „Tere, Jaanus!”

Jaanus ei vastanud.

Isa tuli Jaanuse tuppa vaatama. Jaanus istus ja vaatas aknast välja pimedusse.

„Mis lahti?” kummardus isa Jaanuse pead silitama ja pörkus tagasi. Jaanuse kriipsuks tõmmatud suu oli kokku kasvanud. Jaanuse ema ja isa tundsid ennast süüdi ja ei julgenud arsti kutsuda. Jaanus ei söönud ei sel õhtul ega järgmisel hommikul midagi ja jäi kõhnaks.

Jaanuse isa mõtles pikalt ja pingsalt, mis võiks aidata. Lõpuks kirjutas isa jõuluvanale meili:

„Armas jõuluvana, mina soovin sinult ainult ühte asja. Soovin, et meie Jaanus jälle räägiks.”

Järgmisel päeval olidki jõulud.

Kuusel põlesid küünlad ja helkisid ehted. Pere istus koos. Kõik olid kurvad.

Till-till, tegi uksekell.

„Kas siin peres häid lapsi on?” kostis uksest.

Aga isa oli vait ja ema oli vait ja Jaanus oli vait. Nad istusid kurbade nägudega jõulupuu juures diivanil. Ja Jaanuse suu oli endiselt kokkukasvanud kriips.

„Noo, noo,” muheles jõuluvana ja avas oma suure koti suu. „Mul on siin üks kingitus ja paki peale on kirjutatud – Jaanus.”

Jaanus vaatas. Ta sai paki kujust aru, mis sees oli. Helikopter. Seesama helikopter, mida ta oli jõuluringiks soovinud!

„Kas salmi ka tuleb?” muheles jõuluvana.

Jaanuse pilk oli kinni kingipakil ja korraga läks ta suu ... naksti ... lahti. „Ja salm?” küsis Jõuluvana. Jaanus pani suu uuesti kinni. Ema neelatas: „Meie siin Jaanusega, teate, ei saanud seekord salmi õppida ...”

„Miks?” kergitas jõuluvana oma puhmjat kulmu.

„Sest me olime tülis,” nuuksatas ema ja vaatas maha.

Jõuluvana kortsutas kulmu: „Või nii. Jõulujal. Ja tülis. Kas see tüli kestab kohe järgmiste jõuludeni välja?”

Ema vaatas maha ja raputas pead.

Jaanus vaatas ema ja siis jõuluvana ja raputas ka pead.

Isa neelatas.

„Siis saate ehk aasta pärast mulle salmid ilusti ette loetud,” oli jõuluvana taas sõbralik ja ulatas Jaanusele helikopteri. „Aitäh,” ütles korraga Jaanus imeliku, pisut nagu kuivanud häälega. „Ta räägib!” kiljatas ema ja langes isale kaela ja naeris ja siis nuttis pisut. Aga ainult natuke.

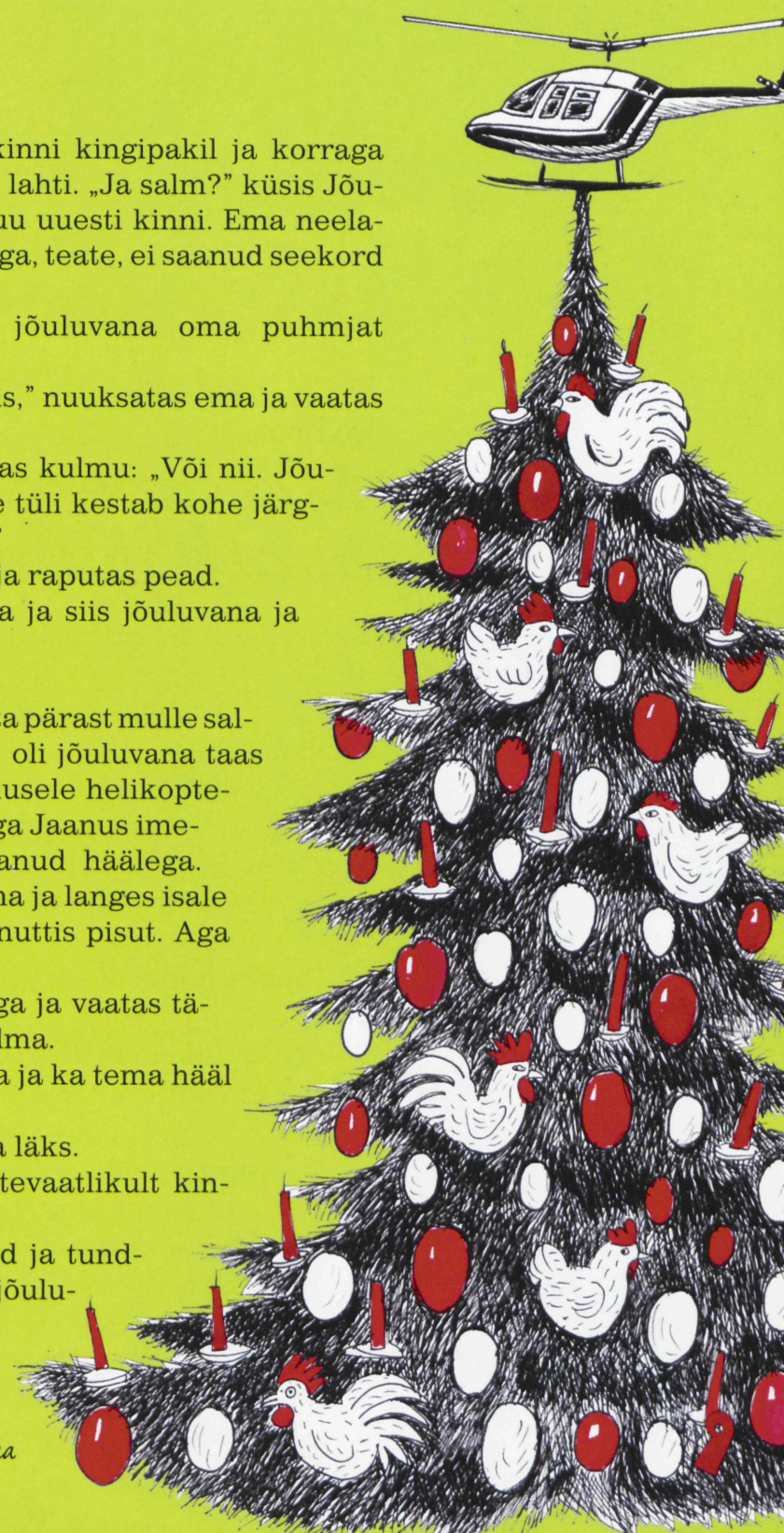
Isa silitas ema selga ja vaatas tänulikult jõuluvanale silma.

„Aitäh,” sosistas isa ja ka tema hää oli kahedavõitu.

Jõuluvana viipas ja läks.

Jaanus harutas ettevaatlikult kingipakki lahti.

Isa ja ema vaatasid ja tundsid üht ja sama – head jõulutunnet.

Ivo Ploom

Metsapere ootab jõuluvana

Selle loo saab hõlpsalt laste jõulunäidendiks ümber teha.

Mets suigub rahulikult sügisest talve. Ühtäkki kädistab harakas:

„Varsti tuleb jõuluvana!“

Kisendab nagu hädapasun, kuni ehmunud loomad ja linnud on legendikul koos.

„Kas jõuluvana on inimene?“ uurib rumalavõitu mäger.

„Inimese moodi! Aga väga vana!“ teatab harakas.

„Vana inimene võib metsas hukka saada,“ uriseb hunt pahuralt.

„Äkki tuleb ta püssiga?“ väriseb arglik jänes. Nooremad loomad poevad suuremate varju.

„Ohmud olete! Jõuluvana tuleb saaniga, põhjapõdrad ees ja kingikott kaasas,“ näitab harakas taas oma tarkust.

„Kingib meile süüa!“ limpsab keelt maias rebane.

„Kingitused viib ta lastele!“ teatab harakas.

„Asja tal siis metsa on?“ toriseb unine karu.

„Jõuluvana tee viib läbi metsa,“ jätkab tähtsalt kõigeteadja harakas. „Kui me üheskoos teda tervitame, talle laulame, tantsime ja salme loeme, võime meiegi kinke saada.“

Teised loomad on kuuldust tummad.

„Grillkana ...,“ unistab rebane.

„Mett pole ammu saanud ...,“ ohkab karu.

„Kreeka pähkleid ja soolamandleid!“ soovib endale orav.

„Meile värsket ristikeina!“ mökitavad kitsed kooris.

„Jõuluvana kott pole toidupood!“ ärritub harakas. „Tema kingib üllatusi. Et midagi saada, peame kas või ühe laulu ära õppima.“

„Mul on laul põdra majast!“ uhkustab eakas põder.

„Vana lugu! Sellega me jõuluvana ei üllata!“ kraaksatab vares, metsa pensionär.

Nüüd huikab kõrgelt kuuse otsast öökull: „Munesin laulu valmis! Kuulake:

„Metsarahva pere ootab jõulumeest.

Ütleb talle tere, tänab kingi eest!“

„Head sõnad,“ kiidab harakas ja nõuab:

„Sina, hunt, ulu laulule viis, siis hakkame iga päev harjutama. Päkapihud kuulevad meid ja teatavad jõuluvanale, et ka meie ootame teda.“

Homseni mindi laiali. Hunt ruttas urguga, süntesaatori taha lauluviisi ulguma.

Joonistanud Priit Rea

Merike Lillo

JÕULURAHU

METS ON TARDUND VAIKUSES,
LOODUS JÕULUOOTUSES.
KARUD AMMU KOOPAS VARJUL,
KITSED KÄIVAD KIKIVARVUL.

HUNT PEAB KÜTTIMISES PIIRI,
REBANEGI TASEM HIILIB.

JÄNES JULGEB JALUTADA,
UUE VALGE KASUKAGA.

ORAV PÄHKLEID KOGUS KAUA,
ET SAAKS KATTA JÕULULAUA.
KÕIK ON MÕNUSAD JA RAHUL –
METSAS KEHTIB JÕULURAHU.

Milvi Panga

KÜSIMUS

„PÄKAPIKK,
KAS PEIDAD ENDA,
KUI NÄED AKNAL
SUGUVENDA?“

„EI, EI TULE MÕTTESSEGI.
ÜKSI KEEGI MEIST
EI SEBI.
MEIE IGAPÜHINE
RÕÕMUS TÖÖ ON ÜHINE.“

Paul-Eerik Rummo

AASTAAJAD

(Nukunäidendist „Aknalaua Juss ja sõbrad“)

Kevad

KOOR: TUULED, TUULED TUHISEVAD,
KEVAD, KEVAD, TÕESTI KEVAD.
VARBLASTELGI TUJU HEA –
KULDNOCK KÜLLA TULEB PEA.
KES SEAL AKNA TAGA LIIGUB,
TANTSIB, VIRVENDAB JA KIIGUB?

KEVADHALDJAS: KEVADHALDJAS OLEN MINA,
KARUD ÜLES ÄRATAN,
KISUN MAA PEALT LUMELINA,
TAEVA ÜLE SÄRATAN.

KEVADTONT: KEVADTONT ON MINU NIMI,
VÄLKU LÖÖN JA MÜRTSU TEEN.
PÖÖRAN MÄTTA SEGAMINI –
JA SEALT TÕUSEB KEVADSEEN!

KÕIK: KÄES ON KEVAD, AASTA HOMMIK,
IGAL POOL VETEVOOL.
KEVAD KÄES JA JALAS KUMMIK,
TASKUS PARATSETAMOOL.

Suvi

KOOR: SUVI, SUVI KUDRUTAB KUI TUVI,
MARJAMAITSEIST SÕLMES KÕIGI SUUD.
MÕTE KEERLEB PEAS KUI LAEVAKRUVI,
EI TEA, KUHUPOOLE VÕTTA SUUND.
KES SEAL, KES SEAL AKNA TAGA LIIGUB,
SOOJAS ÕHUS ÕÖTSUB, KÕIGUB, KIIGUB?

SUVEHALDJAS: SUVEHALDJAS ON MUL MÕNUS OLLA,
KÕIGE KUULSAM HALDJARAHVA SEAST.
MUUDKUI SAADAN PÄIKEST TAEVAST ALLA,
VÕTAN KÕIGIL SELGE ARU PEAST.

SUVETONT: PÄIKSEGA EI PIIRDU ASI ÜKSNES,
SEDA ÜTLEN MINA, SUVETONT.
MA TEEN TROMBE, MA TEEN VESIPÜKSE,
LENDAN LÄBI ÕHU NAGU RONT!

KÕIK: SUVI TULEB, MIKS TA SIIS EI TULE,
AHVATLEV JA OHTLIK AJAJÄRK.
SEE, KES KARGAB ÜLE JAANITULE,
VAADAKU, ET TAL EI SÜTTIKS SÄRK.

Sügis

KOOR: SEPTEMBRITUULES MUUDKUI POTSATAVAD
ME PUUDELT ALLA KÜPSED UBINAD
JA SÜGISVIHMAS ÄRA ROOSTETA
TÖÖRIISTADEL KÕIK RAUAST JUBINAD.
EI TEA, KES SEE SEAL AKNA TAGA LIIGUB,
KORD MÖLLAB NAGU HULL, KORD TASAKESI KIIGUB?

SÜGISHALDJAS: OH TERE, ARMAS EESTI RAHVA SUGU,
MA TEILE HULGA KÜLAKOSTI TÖIN.
MA TEAN, TE PEATE MUGULATEST LUGU –
NEID ROHKESTI NÜÜD TEILE ANDA VÕIN.

SÜGISTONT: JA MINA MUUDKUI MUUDAN ÕHURÕHKU,
EI TAHA TÜHJALT AEGA RAISATA.
MA PILLUN PÕHKU, TÕSTAN MAJU ÕHKU
JA VÕIN KA TORNE ÜMBER PAISATA.

KÕIK: NÜÜD SÜGISEL ON LAPSED NAGU MIINID,
MIS SUVEST SAADUD RAMMU TUUBIL TÄIS.
NEIL IGAS RAKUS VINGED VITAMIINID –
KUI KÕVA MÜRITS SEST TULLA VÕIB, EKS NÄIS!

Jõuluaeg

KÕIK: JÕULU EEL JA JÕULU ENDA ÖÖL
PALJU LÄRMI KEEGI MEIST EI TEE.
KUI ON LUND, SIIS VAIKSELT KEERLEB SEE,
KUI ON SELGE, PAISTAB LINNUTEE.
MEEL ON LAHKE, RÕÖMSALT PÕKSUB PÕU,
TANTSIB IGA JALG JA JALANÕU,
LAULAB IGA SUU JA SÄRAB SILM,
OLGU HEA VÕI KAS VÕI PAHA ILM.
JÕULU EEL JA JÕULU ENDA ÖÖL
PALJU LÄRMI KEEGI MEIST EI TEE.
TANTSUS KEERLEB KOGU ILMARUUM,
JÕULUAEG ON AASTAPÄHKLI TUUM.

ÖKOMAJAD. KATHARINA AUS

KES ON PIPARKOOGIMAANID?

PIPARKOOKIDEST LÜHTER
ESIMESELT NÄITUSELT

Ühel päeval otsustasid kunstnikest sõbrad, et hakkavad uhkeid piparkooke tegema ja proovivad seda teha nii, nagu keegi teine enne teinud pole. Oma vahvatest meistriteostest korraldasid nad näituse, millele sai nimeks „Piparkoogimaania”.

Selline nimi pandi sellepärast, et oma teoseid küpsetades valdas kunstnikke tõeline maania! Mõnda aega ei mõelnudki nad enam muust kui piparkookidest ja nendest põnevate asjade ehitamisest.

Esimesele piparkooginäitusele meisterdasid nad piparkoogist kleidi, malelaua, lühtri, naljakaid koeri, inimesesuuruse piparkoogi, seinakella ja veel palju-palju muud.

KODU MEISTERDAS
ÜLLE SAATMÄE,
TASSID KATHARINA AUS

Näitus meeldis kõigile nii väga, et nad otsustasid seda igal aastal jõulude ajal tegema hakata. Teisel aastal oli piparkoogimaaniasse nakatunud kunstnikke juba saja ringis. Nüüd tegid nad piparkoogist kuumaõhupalli, valgusfoori, vitraaži, mitmeid kingi, toidunõusid, ehteid, suure jõe koos sildadega ja veel igasuguseid asju.

Mida sel aastal näha saab, ei oska kohe ettegi kujutada. Lisaks suurele „Piparkoogimaania” näitusele pannakse Kullo lastegaleriis välja koolilaste ja Lastemuuseumis lasteaiaste parimad piparkoogiteosed.

Ka sina võid hakata piparkoogimaaniks ja võtta koos pere või sõpradega ette ühe vahva piparkoogimeisterdamise. Saada oma toredatest piparkookidest meile foto ja kirjuta, kuidas sa piparkooke tegid! Vahvamad lood ja fotod paneme välja kodulehele www.piparkoogimaania.ee. Sealt leiad ka vahvaid piparkoogitegmise nippe. Nii saad sinagi „Piparkoogimaania!” osaleda.

Ootame piparkoogifotosid aadressil mariliis@piparkoogimaania.ee. Head küpsetamist!

PIPARKOOKE KAHELT EELMISELT
„PIPARKOOGIMAANIA“ NÄITUSELT

KAS TEADSID, ET

... piparkooke on küpsetatud juba sadu aastaid.
... piparkooke tegid väljaõppinud piparkoogimeistrid ja taina retsepti hoiti suures saladuses.
... piparkookidele anti kuju suurte pirnipuust vormidega, kaunistati eriliste värvide ja isegi kullaga.
... vanal ajal olid piparkoogid nii hinnatud, et nende panemist oma aknale peeti auasjaks. Alguses olid koogid kuningate- ja pühakutekujulised, hiljem loomade, lindude, uhkesti riietatud naise, mehe ja mähitud tita kujuga.
... inimesed arvasid, et piparkookide söömine teeb õnnelikuks ja ravib haigusi.
... Rootsi kuningas Hansule kirjutas arst välja piparkoogid, kui kuningas oli pahas tujus!
... Rootsis oli ka selline komme, et piparkookidega sai soovida. Kook tuli vajutada peopesas kolmeks tükiks, siis soov täitus.
... kui ajalehti veel trükkida ei osatud, sai piparkoogi pealt teada, milline oli uus kuningas.
... eri kujuga kooke võeti kaasa pikkadele reisidele ja sõjaretkedele, sest tänu rohketele vürtsidele säilisid need pikka aega.
... vana aja inimestel vedas, sest nad said mitu korda aastas piparkooke süüa. Neid tehti aasta ringi erinevate pühade puhul ja müüdi laatadel.

NÄITUSED:

16. dets. – 4. jaan. 2009 „Piparkoogimaania“

disaini- ja arhitektuurigaleriis Pärnu mnt 6

18. dets. – 4. jaan. 2009 „Koolipiparkoogimaania“

Kullo lastegaleriis Kuninga tn 6

20. dets. – 1. veebr. 2009 „Minipiparkoogimaania“

Tallinna lastemuseumis Kotzebue 16.

*Mari-Liis Laanemaa
Pildistanud Pelle Kalmo*

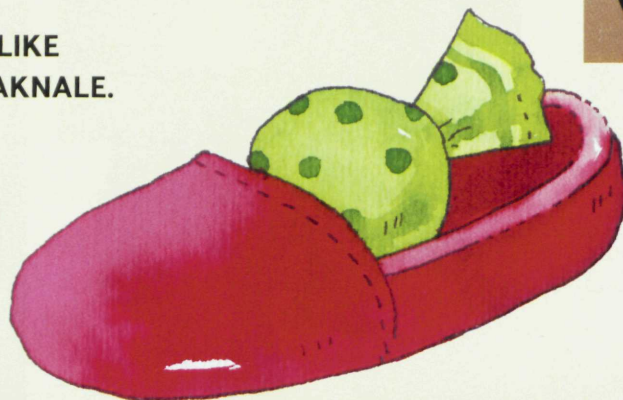

VÄIKE INGLIKE

Käes on detsember, aasta viimane kuu. Öhtul võib sussi aknale panna ja enamasti – oh seda rõõmu! – on selle sees hommikul komm või midagi muud meelepärast. Teadjad räägivad, et päkapikud käivad.

Aga nüüd tss! Ma räägin teile saladuse! Vahel tulevad lennates ka väiksed vallatud inglikesed. Piiluvad ringi, itsitavad omaette, proovivad peegli ees pähe sinu patsikummi või istuvad mänguauto rooli ja tiirutavad sellega nagu lennukiga toa kohal. Kui nad on mõnda aega sinu asjadesga hullanud, tuleb neile meelde, miks nad tegelikult kohal on. Kiiresti poetavad nad midagi sussi sisse ja lendavad seejärel minema. Täna rütmisalm räägibki sellisest inglikesest. Siin see on:

ÜKS VÄIKE INGLIKE
LENDAS MINU AKNALE.
VAATAS RINGI,
EH-EH-HEE,
JA KOMMI PANI
SUSSI SISSE.

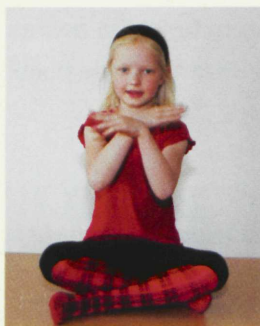
Istu rätsepistes sirge seljaga. Hakkame salmi lugema!

1. Näita parema käe nimetissõrmega „üks“.
ÜKS

2. Näita kätega, et inglrike on väike.
VÄIKE

3. Pane käed randmete juures risti, tekiivad tiivakesed. Nüüd pane tiivakesed lendama, liigutades sõrmi kiiresti üles-alla. Liigutused on väiksed ja kiired.
INGLIKE

4. Ava käed ja tee lendamise liigutusi. Need liigutused on suured ja sujuvad. Et sinu ingliske ilus oleks, too küünarnukid õlgade kõrgusele. Selles asendis püüa küünarnukke suruda nii taha kui võimalik (tunned, kuidas seljal abaluud, mis on meie

väikesed tiivanukikesed, omavahel kokku tahavad saada). Suru õlad alla ja siruta kael pikaks.

LENDAS MINU AKNALE.

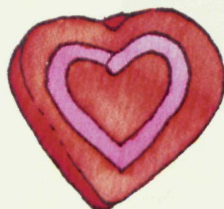
5. Pane käed põlvedele, painuta end paremale küljele, nüüd paremalt ette, eest liigud vasakule ning vasakult küljelt tagasi keskele. (Kui sa oled tragi, siis tee ka vastupidine ring: painuta end vasakule ja eest ringiga paremale küljele ning lõpeta keskel.)

VAATAS RINGI,

6. Näita, kuidas vallatu ingliske vaatab, imestab ja itsitab.

EH-EH-EE,

7. Joonista pihkudega õhku ümmargune kumm ning ...

JA KOMMI PANI

8. ...näita, kuidas ingliske selle sussi sisse paneb.

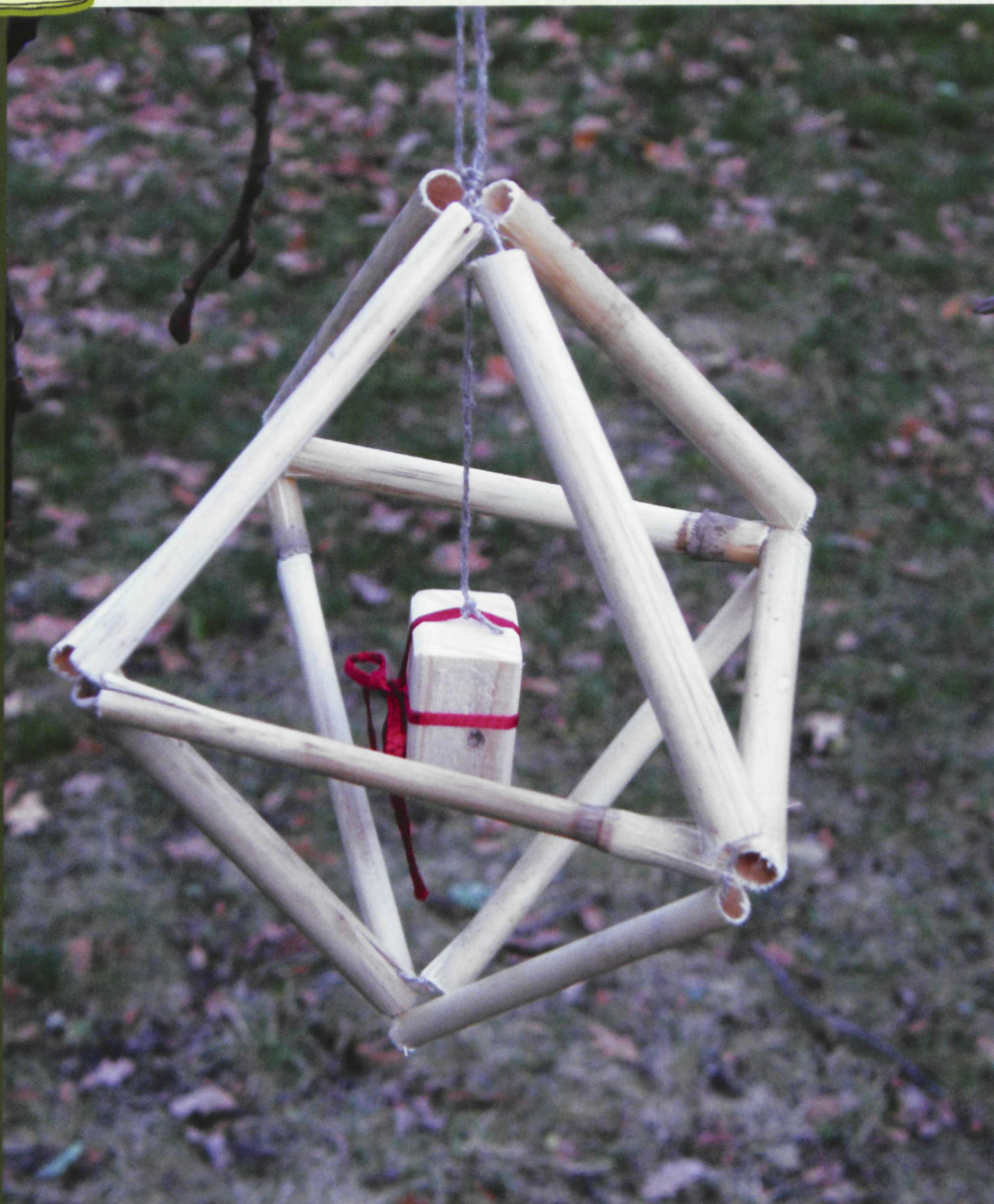
SUSSI SISSE.

Lastega, kes minu juures rütmika tunnis käisid, tegime sellele salmile erinevaid sõnu. Näiteks „väike ingliske“ asemel „valge ingliske“, kes pani nätsu sussi sisse. Ja oranž ingliske pani mandariini sussi sisse. Pruun ingliske pani piparkoogi ... Siin on sulle edasi mängimise ruumi! Mõttele, mida võis panna roosa või kollane ingliske!

*Ilusaid jõulupühi ja lõbusat aastavahetust soovib Liili Remmel.
Pildistanud Teet Malsroos. Modell Laura*

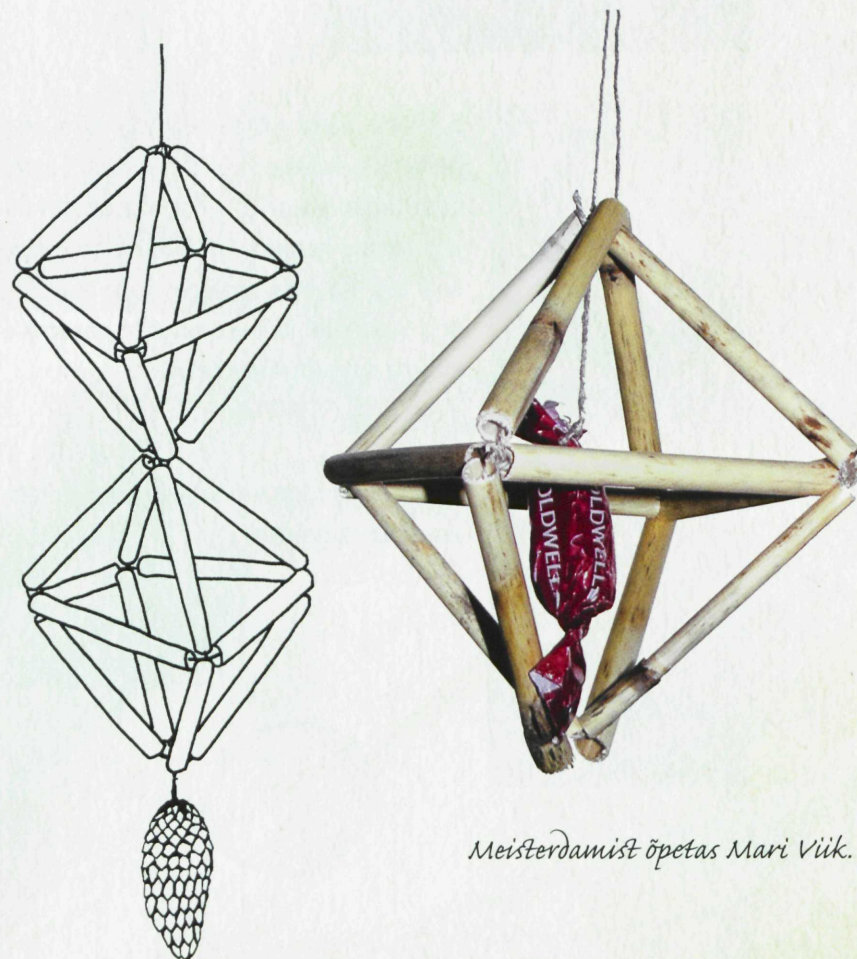

VÄIKE JÕULUKROON

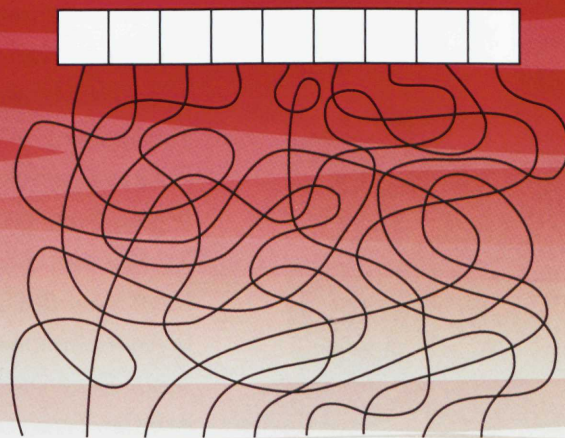
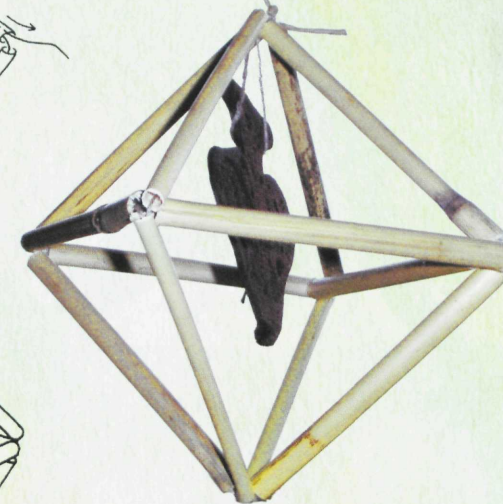
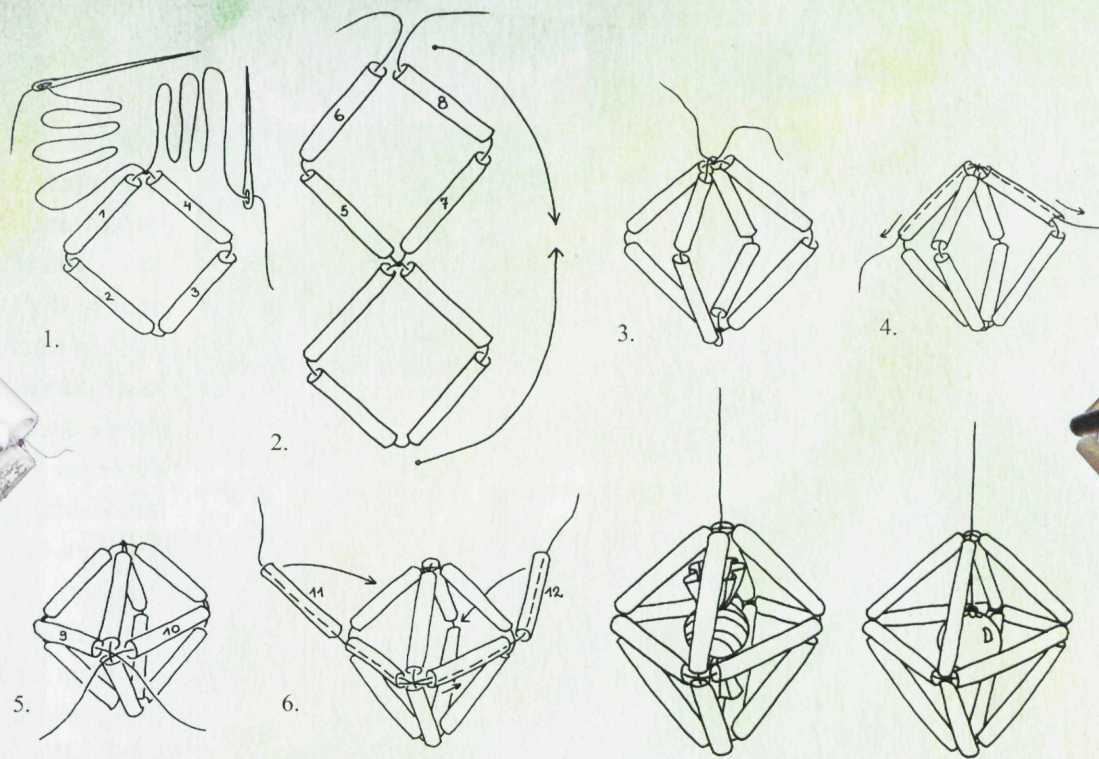
Jõulukrooni materjaliks on olnud õled või pilliroog. Lõigata on lihtsam, kui need enne pisut märjaks teha. Siis lõika 12 ühepikkust juppi ja aja neist niit või nööri läbi. Tee seda joonise järgi.

Et tänapäeval pole õled ja pilliroog alati kättesaadavad, võid krooni meisterdada ka joogikõrtest või auguga makaronidest. Lisa kroonile komme, pähkleid, kuivatatud taimi, jõluheide, mune, käbisid või mis iganes meeldib.

Meisterdamist õpetas Mari Viik.

N A Õ L J U V A U

Mis sõna kokku saad?

Saada oma lahendus hiljemalt 5. veebruariks 2009 ristsona@mommi.ee
 Saatjate vahel loosib Mõmmi välja 100 T-särki!
 Loosimise reeglid ning palju muud põnevat nuputamist: www.mommi.ee

**Mullita
 koos
 Mõmmiga!**

**MÕMMI
 LIMONAAD**

Karoliina Kuusk, 5 a, Tallinna lasteaed Mooniõied

Hene-Kreete Hoop, 9 a, Saverna põhikool

Milena Pankova, 4 a, Täheke lasteaed

AASTAAJAD MEIE EUROOPA KODUS

Kolmas joonistusvõistlus „Aastajad meie Euroopa kodus“ on jõudnud lõpule. Näitus võistluse parimatest töödest avatakse kutsetega peol 5. detsembril Tallinnas Euroopa Liidu majas (Laikmaa 15). Näitus on lahti jaanuari lõpuni. Täheke avaldab nende laste nimed, kelle tööd ilmuvad Euroopa Parlamendi Eesti infobüroo lauakalendris:

Piia-Karoliina Unt (Lähte ühisgümnaasium); Janely Havi (lasteaed Vikerraar); Eliise-Kristiina Altmäe, Karoliina Kuusk ja Getter Zirel (lasteaed Mooniõied); Marja Mäetalu, Eliise Künnis ja Markus Nurste (Pelgulinna gümnaasium); Hene-Kreete Hoop (Saverna põhikool); Julia Jukka ja Karina Vaisbein (Mustamäe laste loomingu maja); Marten Joonas Ruut (lasteaed Lepatriinu); Johanna Kalgan ja Karl Artur Kangur (lasteaed Teelahkme); Agne Krjukova (lasteaed Mesimumm); Alisa Legkostup ja Milena Pankova (lasteaed Täheke); Yvonne Pärn (Pärnu Kuninga tänava põhikool); Carolin Marmeri (lasteaed Meelespea); Carolyn Vool (lasteaed Lille); Keyt Vainola ja Anett Aidma (Järveotsa gümnaasium); Jegor Bražnikov (lasteaed Jaaniussike); Kristjan Terva (Jõõpre põhikool); Joosep Miina (Põlva kunstikool); Serafima Hipina (lasteaed Munasjutt); Arina Laanemets (Tabasalu muusikakooli kunstiklass).

Piia-Karoliina Unt, 9 a, Lähte ühisgümnaasium

Karina Vaisbein, 5 a, Mustamäe laste loomingu maja

Johanna Kalgan, 3 a, Teelahkme lasteaed

Keyt Vainola, 9 a, Järveotsa gümnaasium

Serafima Hipina, 6 a, Narva lasteaed Muinasjutt

Marja Mäetalu, 9 a, Pelgulinna gümnaasium

Kristjan Terva, 8 a, Jõõpre põhikool

Emal läheb Jukuga jõululaupäeval kirikusse ja manitseb ei tea mitmendat korda, et poiss kirikus juttu ajama ei hakkaks. Kui orelimäng on lõppenud, tõuseb kantslisse pastor ja alustab jutlust. Juku kargab püsti ja kisendab:

„Kurjavaimu mees! Ka sa ei tea, et siin ei tohi rääkida!“

Juku läheb isa juurde ning näeb, et isa loeb väga paksu raamatut.

„Mida sa teed, isa?“ küsib Juku.

„Ma harin oma aju.“

„Ei tea, milline hari isa ajule sobib?“ arutleb Juku.

Emal käsib Jukul jõulu eel poodi minna:

„Mine vaata, kas poemüüjal on seajalgu.“

Juku käis ära ja tuli koju. Emal küsis:

„Noh, kas oli???“

„Ma ei tea, tal olid kingad jalas.“

Telli **TÄHEKE** koju käima!

6 kuud – 114 krooni

12 kuud – 199 krooni

otsekorraldus – 13 krooni kuus

Kui täidad selle kaardi ja paned postkasti, saadame sulle tellimisarve märgitud aadressil!

Nimi .....

Aadress .....

Telefon, e-post .....

Litsents nr 613

MAKSTUD VASTUS
EESTI

AS Express Post
Peterburi tee 34/5
11415 Tallinn

**IGA TELLIIJA SAAB JAANUARIS KINGIKS
TÄHEKESE KALENDRI!**

Tänaval saavad kokku kaks mõttelugejat.

Üks neist ütleb:

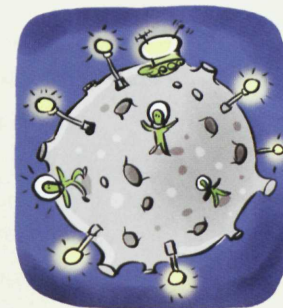
„Tere, sa elad hästi. Kuidas minu käsi käib?“

„Mis te arvate, lapsed, kas Kuu peal on elu?“ küsib õpetaja. Juku tõstab käe:

„Kuu peal käib kindla peale väga elav seltsielu – nii palju kui mina olen vaadanud, põleb seal igal öösel tuli!“

Kus on jõulud enne kadripäeva?
Sõnaraamatus.

Miks muumiatele meeldivad jõulukingid?
Sest need on kenasti pakitud.

KUHU KÜLL
KÕIK LILLED
JÄID ...

Õpetaja: „Juku, nimeta palun aastaajad!“

„Kevad ... sügis ... talv ...“

„Aga kuhu siis suvi jäi?“

„Aga õpetaja, seda on paljud sel aastal küsinud ...“

Jukul on koolis aastavahetuse karneval. Ta küsib emalt:

„Millised riided

ma peaksin selga panema, et mind ära ei tuntaks?“

„Pese end korralikult puhtaks, õmble pluusile nõobid ette ja puhasta kingad ära. Siis ei tunne sind keegi ära.“

Nii NUNNU ...

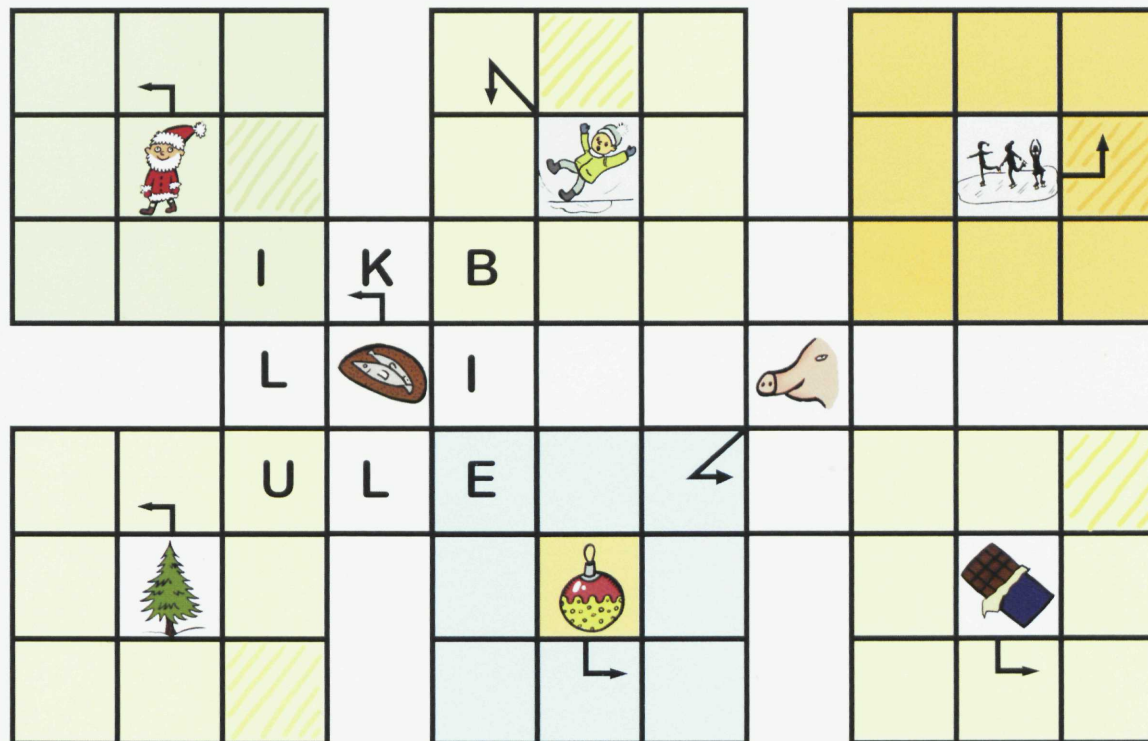
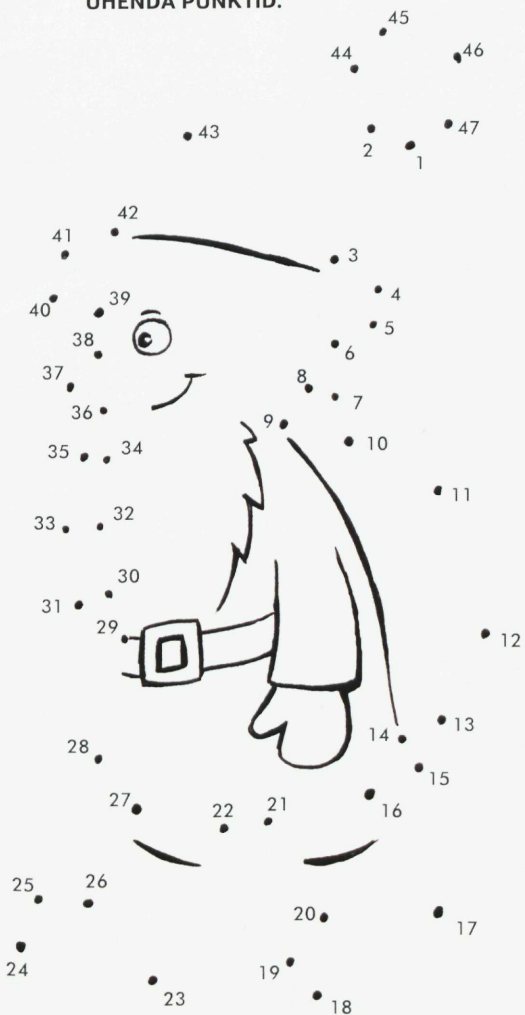
Joonistanud Elina Sildre

LAHENDA RISTSÕNA! LAHENDUS ON TRIIBULISTES RUUTUDES.

ÜHENDA PUNKTID.

LUGEDES PÄRIPÄEVA ÜLE ÜHE TÄHE, SAAD TEADA, MIDA ÜTLER PIPARKOOGIPOISS TEISELE.

MITU ERINEVUST LEIAD?

Joonistanud Elina Sildre

Tähekesse toimetuse ootab vastuseid 19. detsembriks meiliaadressil ristsona@taheke.ee või postkaardil aadressiga Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn. Lahendajate vahel loositakse välja Lotte vihmavari.

NOVEMBRIKUU „ARVA ÄRA!“ VÕITJA ON JAAN HENDRIK TOMP KOHILAST. AUHINNA SAAB KÄTTE POSTI TEEL!

RACERS

Power Racers' id on kiired ja võimsad tagastõmmatava mootoriga ning hoogu andva hoovagali Kasuta kaldteed kõrgeks hippeks või kolbiireeri autosid omavahel! Superlähke Racers!

www.lego.com

Põruta...

Millest peab Racers läbi hüppama?
Tähista õige vastus ristiga!

- Garaazi uksest
- Tulerõngast
- Veest

Nimi _____

Address _____

HIND 20 KROONI

Loosi lähevad erinevad Lego Racers'i komplektid.

Vastus saada lahtisel postkaardil hiljemalt 18. detsembriks aadressil Täheke, Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn